

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Altera Pars. Non turbetur cor vestrum, nequeformidet.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

gilli decoratur: Spiritus sanctus sigillum est, quia complementum operum est. Unde dum opus completum est, operam esse sigillatam dicere solentis, ad significandum, Spiritum sanctum omnium operum Dei, naturae, gratiae, & gloriae complementum esse: Sigillum, verba sunt ejusdem sancti operis perfectionem. Et ultimam manum imprimi. Patet. Et Verbum opifices sunt omnium verum, omnia enim per verbum facta sunt. Et sic per factum est nihil: tantorum opificum sigillum est Spiritus sanctus, cuius est. Et perfectionem, et per hunc ad Dei rebus creatis imprimere. Et hoc hujus patris sigillum sit, & quieto.

ALTERA PARS.

Non turbatur cor vestrum, neque formidet. 11. Apostoli et meticulosi, ac pusillanimitibus in a Spiritu sancto animati, & excitati fuerunt, ac in exercitum formidabilem generosorum militum transfornati, ut per omnes regiones orbis fidem Christi praedicantes, nec per capillum minas, ac contradictiones Tyrannorum curarent. Hunc effectum Spiritus sancti Vates Ezechiel, dum a Deo in campum ossium mortuorum, & exarificationem plenum abductus ossibus praedicans. *Ossa arida, audite verbum Domini, praevidi, ac praedixit. Deinde oculis in caelum coniectis, venit, ut statum suo illa ossa afflarent, praecipit. A quatuor ventis veni Spiritus, et in ossa super infusos istos, et reviviscant, et illic ventus adit, qui in spiritum vitale mutatus, tantum valuit, ut ossa moverentur, surgerent, & sibi invicem se conecterent, pes querebat genu, manus accedebat brachio, brachium jungebat se humero, os illud in loco suo se sedit, carnes circumdantur, pellis superinducitur, spiritus abditos sinus penetra, & cordis intima illico calefacit, sanguinem in venis movet, arterias ad vitam revocet, humores temperat, & in nervis motum excitando, in pedes illa viva cadavera se erigunt, ac exercitum horrendum formant. Steteruntque super pedes, *quis exercitus grandis nimis valde*; sed illa cadavera viva quomodo vocat exercitum: si illi non credimus, hic et militibus, ac phalangibus armatis constatur: *Primum autem exercitus dicitur, opus est magis militum numero.* Quomodo ergo ait Propheta: *Exercitus grandis nimis valde* si antea miseræ erant exuviae carcerum exercituum quomodo nunc sunt armati milites Martis? & hi sunt effectus spiritus sancti, qui meticulositas, et morem in auda-*

ciam, debilitatem in robur, ac tumulum mortis in campum Martis mutat. Id testatur divus Ambrosius: *A quatuor ventis veni Spiritus. Per hunc Spiritum intelligebat Spiritum sanctum.* Et ex plicatoribus vilibus Apolloni in cohortem insuperabilem, & gloriosam sunt mutati. Hæc vera interpretatio est Ezechielis juxta Joannem Lopez: *Anno ossa nimis arida, post exercitus grandis valde, quia ingressus est in ea spiritus. Hæc enim opera sunt exteriora quæ restat acies: à quatuor ventis veniret Spiritus, qui ossa arida in exercitum magnum converteret, quo mundus iste rebellis expugnaretur, & qui in suis principem impie conjuraverat, hujus exercitus potentia a nudo subiceretur. Spiritus bellicosus, qui exigua manu duodecim Discipulorum interitum formidabilem non minus, quam numerosum exercitum religionis Christianæ hostem subegit, ac prostravit.*

Act. 2.

12. Non casu: sed optimâ similitudine Spiritus sanctus vento comparatur: *Tanquam adveniens Spiritus vehementis*, quia effectus similes, quos ventus visceribus terræ conclusus, subitè operatur, producit. Dum ventus suam libertatem carceri subducere, & exire aicitur, quandoque tanto impetu, ac furore perfrumpit, ut ad illum motum provinciæ, ac regna horetat, planities amplæ ad tantam vim vacillent, ac terra sua antiquæ, & immobilis firmitatis oblitæ, excessivo metæ percussa fluctuac, & perturbata mutare locum, & fugâ sibi consulere velle videtur. Mortes qui altam frontem erigunt, ut eam stellis corrent, aut in lateribus rumpuntur, aut depressi ruunt. Civitates superba, quæ eminentiâ edificiorum sublimitatem nubium æquare videbantur, ruinâ minantur inflat arcium ruinofarum, in montes confusos petrarum fracturam, ac lapidum filiorum transformantur. In hoc Spiritus S. vento similis est, & tunc vel maxime, quando cordibus Apostolorum abditos effectus miris ac stupendos causabat. Superbi Tyranni subjugabantur, carnifices tremebant, idola distingebantur, & ruebant, demones fugiebant, infernus confundebatur, gentiliū pessimi ad fidem Catholice convertebantur; & dum incolæ Apostolorum sequelæ asseribebantur, civitates desolatæ manebant. Ad fragorem vocu Apostolicarum non ædificia sumptuosa, non fabricæ superbiotes, sed fertata capita Imperatorum, ac aliorum magnatum orbis vacillabant. Hi non poterant resistere vi factorum Dominorum, & illi ob violentiam regionum ruebant, *tangunt adveniens Spiritus vehementis.* Hinc Doctor Angelicus de hoc vento rapido, ac furioso in cordi-

Act. 2. post. cap. 2. cordi-

Ambr. lib. 3. de Spiritu S. Ioan. Lopez. Episc. Monopolit. Ann. in die Pent. fol. 357. col. 2.

Handwritten notes in the right margin, including the word "dicitur" and other illegible scribbles.

Thom. P. R. qu. 36. art. 1. Et apud Phi. Diet. Tom. 2. com. 2. de invent. Crucis s. 12.

cordibus Apostolorum recluso ait: Quomodo dum venis magno impetu quocumque iult, fertur, nullis humanis legibus obstrictus. Et quamvis oculis videri non possit, ejus tamen vis Et effectus percipitur cum arboribus, et turris Et adificia evertit, sonus enim auditur, Et strepitus. us us quamvis Spiritus Sanctus o. uls non appareat, apparet tamen effectus, & eventus.

23. Quis diffidat, quis animum despondat in arduis negotiis, si Spiritus paracliti generositate excitetur, ac ejus viribus roboretur: adolecens Samson defidentis suis cum venusta sua Dalila factis facturus ad civitatem Tarnatham tendebat. In medio itinere leonem ferocissimum omnes alios ferocitate, & generositate superantem obvium habuit. O Samson quid ages: quale vitæ ræ salvandæ medium adhibebis? si te defendas, ræ flammæ submittit tibi, si in eum cas, ut te ferocius disceptat, illum excitabis, præterea cum sis inermis, viribus destitutus, & cupide cares, ille generositate, ac feritate unguis, ac dentibus molatibus est armatus: ut adeo tibi sit impossibilis defensio, sicut impossibile est, quod dilaniatus vitam tibi non adimat. Et an non vides? nonne advertis quomodo arripat crines, oculus fulguret, rugibus tonet, fauces aperiat, unguis acuatur, dentes pandat, ut te neci det, ac tuo sanguine sit in ledet, & tuis carnibus ventrem satiet? sed ille intrepidè eum atque audaciter aggreditur, generose dimicat, ad fastuosamque belluam accurrens, manus ei colligat, corpus vincit, brachia latera stringit, eam excutit, sublevat, & demum humi dejicit, os dirumpit, fauces disceptat, & leonem exanguem, & mortuam deserit. Res valde stupenda est. N. quod Samsoni tantus sit animus, & quod magis est, quod concertando truculentum debellant leonem, ac palmam retulerit: imò aliquid majus sacra Scriptura testatur, cui cum hæc dimicasse videretur: Dilaceravit leonem quasi hædum in frustra disceptans, & nihilominus habens in manu. Sed cesset omnis Itaport, quia Spiritus sanctus ejus partes egit, ei animum addidit, ac robur subministravit. Irruit Spiritus Dominus in Samson: velut legit Glossa ordinaria; Irruit Spiritus fortitudinis in Samson. Et Cornelius a Lapide; Sic in Samsonem; quous parvulus erat opus heroica. Et supernaturalis fortitudinis, dicitur irruisse Spiritus Dominus, quasi eum ad id præparans, excitans, & corroborans; & Joachimus Abbas vires, ac robur Samsonis à capillis in septem crines distinctis, qui numerus Spiritui sancto convenit, provocasse affirmat: Sed tem crines fuisse leguntur in quibus Spiritus Domini quiescebat, ad quos confectum rumpentur vincula, fugam exierunt, & pro nihilo dabantur amulorum in præteritis, & crines abropti sunt recedente à se spiritu, peratus est miles, qui, sicut ceteri hominum, immus factus est in septem crinibus, septem dona Spiritus Sancti ei quiescunt, sine quibus forte aliquid agere fragilitas humana non potest.

24. Sæpius mecum, cui Salvator ostendit ante baptismum nunquam certamen cum hoste suo diabolo suscepit, perpendit. Sed illico à baptismo, ut refert divus Marcus, illud imit. Statim dicitur esse in desertum, ut tentaretur à diabolo. Et divus Mattheus id confirmat; Tunc Iesus ductus est in desertum, ut tentaretur. Sed post baptismum suscepit? quia dum baptizaretur, supra eum? In columba specie Spiritus Sanctus visus est. Antea hostem non viderat, non quod esset debilis, ac timidus, semper enim fuit generosus, ac intrepidus, sed ut teste Maldonaro à Spiritu sancto animum vires contra omnes hostes terræ, octi nobis venire doceretur. Simul aqua baptismi est Spiritus sanctus super eum descendit, in desertum fecerit: foras Spiritus sanctus, qui super eum descendit, efficaciter ostendit, & volens Evangelista hoc enim Spiritus plenus Christus se ad paginam accinxit, ut cum diabolo principem mundi in singulari certamine pugnaret.

25. Ad discursum de crucebus, de morte Divi Petri præ timore capilli arripiebantur, vultus pallescit, cor palpitabat sola umbra ei terrorem iniebat, noctis silentium illi coolstebat. In aula Pontificis unica ancilla nō dicebat fuisse ege in fugam, sed unico verbo tremore indidit, & negavit dum Magistram coegit. O quam incertolus! sed postquam sacro die Pentecostes Spiritum sanctum accepit, intrepidus Romanam urbem prima fundamenta fidei jactatus, ac venticillum crucis in mole Adriani placaturus, portent. Sed nec à Neionibus fuerit retentus, à carnificibus non fuit impeditus. Quam hanc est rata mutatio in Divo Petro? atque adeo timidus, nunc ita generosus? lepus memencolus, nunc intrepidus. Hæc res Divam Leonem in Itaportem egit, ut diceret: Nec mundi Dominum timet Romanam qui in Capiti domo ex parte Ancillam. Et divus Petrus A. postquam Spiritus sanctus Ancilla ter negavit, accepit Spiritus sanctus flagella Principum confessus est quem pergit. Et tum ait magus Petrus Gregorius, Spiritus sancto tribui debet: Erce gaudet Petrus in corporebus, Gregorius qui ante in verbis timuit, & qui prius Ancilla est.

Isaie 4. 14. Et sord. Coriol. à Lapid in A. Apost.

23. Quis diffidat, quis animum despondat in arduis negotiis, si Spiritus paracliti generositate excitetur, ac ejus viribus roboretur: adolecens Samson defidentis suis cum venusta sua Dalila factis facturus ad civitatem Tarnatham tendebat. In medio itinere leonem ferocissimum omnes alios ferocitate, & generositate superantem obvium habuit. O Samson quid ages: quale vitæ ræ salvandæ medium adhibebis? si te defendas, ræ flammæ submittit tibi, si in eum cas, ut te ferocius disceptat, illum excitabis, præterea cum sis inermis, viribus destitutus, & cupide cares, ille generositate, ac feritate unguis, ac dentibus molatibus est armatus: ut adeo tibi sit impossibilis defensio, sicut impossibile est, quod dilaniatus vitam tibi non adimat. Et an non vides? nonne advertis quomodo arripat crines, oculus fulguret, rugibus tonet, fauces aperiat, unguis acuatur, dentes pandat, ut te neci det, ac tuo sanguine sit in ledet, & tuis carnibus ventrem satiet? sed ille intrepidè eum atque audaciter aggreditur, generose dimicat, ad fastuosamque belluam accurrens, manus ei colligat, corpus vincit, brachia latera stringit, eam excutit, sublevat, & demum humi dejicit, os dirumpit, fauces disceptat, & leonem exanguem, & mortuam deserit. Res valde stupenda est. N. quod Samsoni tantus sit animus, & quod magis est, quod concertando truculentum debellant leonem, ac palmam retulerit: imò aliquid majus sacra Scriptura testatur, cui cum hæc dimicasse videretur: Dilaceravit leonem quasi hædum in frustra disceptans, & nihilominus habens in manu. Sed cesset omnis Itaport, quia Spiritus sanctus ejus partes egit, ei animum addidit, ac robur subministravit. Irruit Spiritus Dominus in Samson: velut legit Glossa ordinaria; Irruit Spiritus fortitudinis in Samson. Et Cornelius a Lapide; Sic in Samsonem; quous parvulus erat opus heroica. Et supernaturalis fortitudinis, dicitur irruisse Spiritus Dominus, quasi eum ad id præparans, excitans, & corroborans; & Joachimus Abbas vires, ac robur Samsonis à capillis in septem crines distinctis, qui numerus Spiritui sancto convenit, provocasse affirmat: Sed tem crines fuisse leguntur in quibus Spiritus Domini quiescebat, ad quos confectum rumpentur vincula, fugam exierunt, & pro nihilo dabantur amulorum in præteritis, & crines abropti sunt recedente à se spiritu, peratus est miles, qui, sicut ceteri hominum, immus factus est in septem crinibus, septem dona Spiritus Sancti ei quiescunt, sine quibus forte aliquid agere fragilitas humana non potest.

com regis timuit, post adventum Spiritus sancti
vires primum casus premit. Et Divus Joannes
Cristophorus: Apostoli, qui prius tremebant, &
fandebant, post Spiritus sancti acceptionem, in
multa pericula prostrati: per ferrum, ignem, be-
nignitatem, & ad omnia calumiam se intrepidè

exposuerunt. Agedum Christiane, si huius orbis
adversis ageris, Spiritus sanctus te soletur, si sis
imperfectus, ipse te perficiat, si sis timidus, & de-
bills, ipse vires & robur addat, ut intrepidè possis
congradi cum hostibus avernibus, & victoriā
obtentā, gloria in arce paradyli coronari queas.

DOMINICA
SANCTISSIMÆ TRINITATIS.

Dua est mihi omni potestas in celo, & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes bap-
tizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus
sancti. Matth. 28.

ARGUMENTUM.

Mysterium SANCTISSIMÆ TRINITATIS declaratur: & ostenditur multos crede-
re illud speculative, sed non practice, etiam ostenditur quam utilis sit
devoio erga illud.

O Bjectum, vel mysterium sic sublime,
velut est mysterium sanctissimæ Tri-
nitatis, cuius unitatem in essentia, &
Trinitatem in personis hodie sancta
Ecclesia celebrat, repetit non potest. Si intelle-
ctus fabrico inter undas mille difficultatum nau-
fragari velit, tantummodo immenso illi oceano
se committat, & animum sumat vastum illud
pelagus essentia divinae sulcare. Inter stupores
hæreticorum meus beatus Valentinorum Præsul
hoc archate solebat. O altissima materia! & quis
auderet pelagus tantum intrare? in hoc lacu pro-
fundis in periculis peritissimi sunt. In hoc perit A-
rius, in hoc Sabellius, Manichæus, Photinus, & in-
numeri hæretici perierunt in hoc pelago. Quis ocu-
lus aquilæ generosæ adeo sit perspicax, ut huic
Solem unum, & trinum contueatur, nec ejus ra-
dis obfusceret? ut enim ait Sapiens: Scrutator
majestatis opprimetur à gloria. Nos, qui sumus
caeci, & velut talpæ inter tenebras ignorantia
degemus, quomodo supremum illud, quod est
participium, & origo lucis contueri poterimus?
Invidiam, scribit idem Archiepiscopus, illas, & in-
cessivè venientes fidei, qua omnem intellectum
superant, firmissimo sensu amplecti. & inconcusis
detur, id supra humanam facultatem, & supra
humanas vires est. Et sane N. quis intellectus
creatus sibi persuadeat personam generantem ef-
ficere Deum, personam generatam esse Deum, personas
operantes esse Deum, spiritat esse Deum, nec tamè
esse divinos, vel quatuor, sed unam solum Deum?
Pars I. Dominica.

Quis unam personam non habere perfectionem
relativas alterius puret, & unam tamen nec mag-
gis, nec minus esse perfectam altera? quis credat
essentiam communicari, nec tamen personas?
quis autem attributa essentia divinae immul-
tiplicatā nihilominus essentia multiplicari? om-
nia hæc tamen esse vera (quantumvis creata
mens capere non possit; quomodo id fieri possit)
fides divina docet. Impossibile est, ait Divus Am-
brosius, generationis divinae scire secretum, mens
deficit, vox silet, non mea tantum, sed etiam Ange-
lorum; tu quoque manum ori admove, scrutari
non licet superna mysteria. Unde grellus mei dis-
cursus sistens cum Apostolo exclamabo: O alti-
tudo divitiarum sapientia, & scientia Dei, quam
incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investiga-
biles via ejus; & concludam cum Angelico, Sier-
go manus ille Apostolus, qui sanctissimam Tri-
nitatem vidit, exprimere illam nescivit, qui no-
strum potest, quo pacto se Deus trinus, & unus, si
trinus, quomodo unus? si unus, quomodo trinus? &
quia sublimitas mysterii est ineffabilis, & incom-
prehensibilis debilitati nostri intellectus, si ego
nostræ fidei Catholice confirmandæ de veritate
adeo infallibilis, & profundi mysterii discen-
tam, & posteaquam utile sit illud insculptam
cordi gerere demonstrarem, contenti eritis; digni-
tas subjecti attentionem vestram mereatur,
interim vos silentio vestro mihi
sacrite, & ordios.

D. Ambro-
lib. 1. de f.
de cap. 5.

Ad Rom.]
cap. 11.

D. Thom.
ibid. Au-
divi arca-
na verba
2. Cor. c. 12